

Olympialaiset ja joukkoviestimet

Kanadassa järjestetään 16-20. helmikuuta 1987 kansainvälinen kongressi "The Olympic movement and the mass media". Esillä on seuraavia aiheita: urheilun ja joukkoviestimien keskinäinen riippuvuus historiallisesti tarkasteltuna, olympialaiset "mediatapahtumana", olympialaisten joukkoviestimissä käsittelyn ala ja vaikutukset, urheilujournalistien rooli, olympialaisiin osallistuminen: politiikka ja viestimet, television ja urheilun keskinäisriippuvuus, olympialaisten televisiointi- ja radiointioikeuksien talous, television vaikutus siihen, miten yleisö ymmärtää olympialaiset, televisioitut olympialaiset "yhteiskunnallisen solidaarisuuden" välittäjänä, markkinointi ja kaupallinen vaikutus, kulttuuriset kysymykset, urheiluviestimet ja uusi teknologia, tulevaisuuden suuntauksia, mm. maksu-tv.

Ohjelman ja ilmoittautumistiedot saa osoitteesta: International Media Congress Secretariat, Graduate Programme in Communication Studies, The University of Calgary, 2500 University Drive N.W., Calgary, Alberta CANADA T2N 1N4, puh. 403-220 6357.

Informaatio- ja televiestintäpolitiikka Amsterdamissa

European consortium for political research järjestää työryhmiensä yhteisistunnon 10-15. huhtikuuta 1987 Amsterdamin yliopistossa. Yksi työryhmistä käsittelee informaatio- ja televiestintäpolitiikkaa Euroopassa. Työryhmän työskentelyä on valmisteltu huhtikuussa 1986 Göteborgissa olleessa kokouksessa (ks. tarkemmin ECPR News circular, June 1986). Valmistelevalle kokouksessa päätettiin tuottaa tilannekatsausartikkeleita, joista kootaan myöhemmin kirja.

Työryhmän vetäjät ovat: Jill Hills, The City University, Department of Social Science and Humanities, Northampton Square, London EC1V OHB, England ja Eugenia Salvador, Universitat Autònoma de Barcelona, Consorci d'Informacio i Documentacio de Catalunya, Urgell 187, Barcelona-36, Spain.

NORDICOMista saa työryhmien tarkemman kuvauksen.

Dubrovnik kutsuu

Inter-University Centre of postgraduate studies, Dubrovnik tarjoaa jälleen puitteet kansainväliselle journalismin tutkimuksen kollokviolle 4-9. toukokuuta 1987. Kollokvion johtajina toimivat Peter Dahlgren (Tukholma) ja Pertti Hémanus (Tampere). Teemana on "Journalism in Transition".

Kollokvio on tarkoitettu ensisijaisesti jatko-opiskelijoille, mutta myös gradu-vaiheessa olevat opiskelijat voivat professorin suosituksesta osallistua kollokvioon. Osanottajilta edellytetään kirjallista esitelmää, joka lähetetään etukäteen Peter Dahlgrenille (os. Journalisthögskolan, Gjörrwellsгатan 26, 3 tr., S-112 60 Stockholm).

Osanottomaksu on 3000 Din. IUC tarjoaa majoituksen ja puolihoiton 20\$/vrk.

Tarkempia tietoja saa kollokvion johtajilta ja osoitteesta Inter-University Centre of postgraduate studies
Frana Bulića 4
Yu-50 000 Dubrovnik
Yugoslavia
Puh. 050 28-666

Viestinnän ekologia

The International Communication Association (ICA) järjestää vuotuisen konferenssin 21-25. toukokuuta 1987 Montrealissa, Kanadassa. ICA pyytää ohjelmaehdotuksia ja esitelmiä 1.11.1986 mennessä. Teemana on viestinnän ekologia. Yleisistuntojen lisäksi konferenssissa on yhdeksän pysyvää jaostoa (divisions) ja neljä erityisryhmää (special interest groups). Kontaktihenkilö on Robert L. Cox, Executive Director, International Communication Association, P.O. Box

9589, Austin, Texas 78776, USA, puh.
512-454 8299.

Pohjoismaiden elokuvatutkijat Turkuun

Suomen Elokuvatutkimuksen Seura (SETS) järjestää yhteistyössä Varsinais-Suomen Elokuvakeskukseen kanssa pohjoismaisen elokuvatutkijatapaamisen 13-16. elokuuta 1987 Turussa.

Tämä tapaaminen koostuu kutsuttujen luennoitsijoiden esitelmistä sekä työryhmistä. Työryhmien teemoiksi on ehdotettu seuraavia:

1. Kansallinen elokuva ja elokuvatutkimus postmodernissa kulttuurissa
2. Elokuvahistoria ja elokuvan historia
3. Elokuva, televisio, video: kuvan ja äänen suhde
4. Elokuva-analyysi ja lähiluku
5. Kerronta elokuvassa

Millaisiksi nämä työryhmät muodostuvat, riippuu halusta tehdä ehdotuksia alustuksiksi. Järjestäjät odottavat ehdotuksia 31.12.1986 saakka. Ehdotuksissa tulisi olla alustuksen otsikko ja lyhyt tiivistelmä. Elokuvatutkijatapaamisen virallisina kielinä ovat ruotsi ja englanti.

Pohjoismaisen elokuvatutkijatapaamisen järjestetään Nordisk Kulturfondin tuella.

Tiedustelut ja ehdotukset voi lähettää osoitteella:

Suomen Elokuvatutkimuksen Seura (SETS)
c/o Jukka Sihvonen
Yleisen kirjallisuustieteen laitos
Turun Yliopisto
20500 Turku

”Pohjola, sosiologia ja maailmanyhteisö”

Westermarck-seura ja Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos järjestävät 14. pohjoismaisen sosiologikongressin 21-23.8.1987 Tampereella. Kongressin pääteemana on "Norden, sociologin och världssamhället".

Kongressissa on perinteiseen tapaan 3-4 yleisistuntoesitysmää keskusteluineen ynnä työryhmiä. Työryhmiä tulee kaikkiaan parikymmentä, niiden joukossa myös viestintä- ja informaatiোসociologiaa

käsittelevä työryhmä. Tarkempia tietoja antaa ja ilmoittautumislomakkeita lähettää Elisa Mikkola (os. Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos, Tampereen yliopisto, PL 607, 33101 Tampere, puh. 931-156 950).

Televisiomainontaa tutkitaan

Massachusettsin yliopistossa USA:ssa ollaan käynnistämässä kansainvälistä tutkimusprojektia "The international theater of consumption: cross cultural analysis of television advertising". Projekti on jatkoa läntisten kulutusyhteiskuntien mainonnan analyysille, joka on jo tuottanut kirjan "Social communication in advertising: persons, productions and images of well-being", tekijöinä William Leiss, Stephen Kline ja Sut Jhally (Met-huens, Toronto, 1986). Tässä teoksessa kehitettiin mainonnan järjestelmän historiallisen kehityksen teoriaa. Empiirisenä aineistona oli aikakauslehdissä ollut mainonta. Vuonna 1987 ilmestyy toinen kirja: Sut Jhally: The codes of advertising: fetishism and the political economy of meaning in the consumer society (St Martin's Press, New York ja Frances Pinter, London, 1987). Tämä kirja tarkastelee viestintäjärjestelmän sisäistä taloudellista logiikkaa. Empiirisenä aineistona ovat televisiomainokset.

Jatkoprojekti on tarkoitus ulottaa koskemaan koko maapalloa. Projektin ensimmäisenä vaiheena on kehittämään sisälön analyysille ja semiologialle perustuva koodausmalli, joka soveltuisi eri maiden tv-mainonnan analysoimiseen. Toisessa vaiheessa organisoidaan kansainvälinen tutkijoiden välinen yhteistyö. Kolmannessa vaiheessa kerätään eri maista tutkimusaineisto, jonka kyseisten maiden tutkijat analysoivat.

Projektin suunnittelijat kutsuvat mukaan eri maiden tutkijoita. Kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä osoitteeseen: Sut Jhally, Department of Communication, University of Massachusetts at Amherst, Amherst, Massachusetts, 01003, USA, puh. 413-545 1311.

Myös NORDICOMista saa projektin tarkemman kuvauksen.

Tshernobyl-laskeuma suomalaisen tiedotustutkimukseen

Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuutta 26.4.1986 on sanottu tieteen lottovoitoksi, jota kukaan ei toivonut. Uusia tutkimuskohteita tämä "lottovoitto" on poikunut paitsi biologeille, säteilytutkijoille ja säätieteilijöille, myös tiedotustutkijoille. Seuraavassa lyhyt yhteenveto siitä, mitä tutkitaan ja missä.

Projektin nimenä on "Tiedotustutkimus suuronnettomuuden julkisuusprosesseista". Heti alkukesästä pantiin tutkimushankkeet vireille kolmella taholla: Yleisradiossa, Helsingin yliopistossa ja Tampereen yliopistossa. Yleisradiossa, sen tutkimus- ja suunnitteluosastolla, on Tshernobylin katastrofin johdosta käynnissä kolmikohtainen tutkimushanke. Ensimmäiseksi on selvityksen alla yleisradiotiedotuksen organisointi onnettomuustilanteessa. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää YLE:n toimintaa Tshernobylin onnettomuutta koskevassa tiedonvälityksessä ja kartoittaa tiedon kulku toimituksiin sekä uutisseurannan organisointi toimituksissa. Toiseksi YLE analysoi kaiken, mitä se kertoi yleisölle valtakunnallisissa radio- ja televisiolähetyksissä. Mukana on myös esimerkkiaineistoja aluetoimitusten lähetyksistä. Aineisto kerätään ajalta 28.4-16.5. Kolmanneksi YLE on tehnyt puhelinkyselyn, jossa kysyttiin yleisön kokemuksia tiedon leviämisestä sekä käsityksiä ydinvoimalaonnettomuudesta tiedottamisesta.

Helsingin yliopiston tiedotusopin laitoksella tutkitaan julkishallinnon tiedotustoiminnan organisointia onnettomuustilanteessa. Tähän liittyen on käynnissä noin kolmenkymmenen virkamiehen (Säteilyturvakeskus, Sisäasiainministeriö, Valtioneuvoston kanslia, Ulkoasiainministeriö jne.) haastattelu asian tiimoilta. Lisäksi on lähetetty postikysely aluetason viranomaisille.

Tampereen yliopistossa Tshernobyl-tutkimuksesta ovat vastuussa tiedotusopin laitos sekä yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos. Tiedotusopin laitoksella tutkimus

on jaettu kahteen vaiheeseen. Ensimmäinen osa pitää sisällään yhdeksän sanomalehden (Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Iltalehti, Iltasanomat, Kansan Uutiset, Suomenmaa, Suomen Sosialidemokraatti, Tiedonantaja, Uusi Suomi), yhden paikallislehden (Loviisan Sanomat) ja kahden aikakauslehden (Apu, Suomen Kuvalehti) määrällisen sisällönanalyysin. Myös STT:n lehdille välittämä aineisto on käyty läpi samaa luokittelurunkoa hyväksikäyttäen. Tutkimuksen toisessa vaiheessa laajennetaan em. analyysia koskemaan myös maakuntalehdistöä. Opinnäytteiden tekijöiden innokkuudesta riippuen tarkoituksena on saada aikaan mahdollisimman kattava sisällönerittely suuresta osasta kotimaista sanoma-, aikakaus- ja paikallislehdistöä. Alussa nimeltä mainittujen lehtien kohdalla on tarkastelua syvennetty laadullisen erittelyn suuntaan keskittyen tiettyihin teemoihin. Tällaisia aiheita ovat esimerkiksi onnettomuustiedon kulkuun kohdistettu kritiikki, lehdissä ilmenevä paisuttelu ja sensaatiohakuisuus sekä lähempi tarkastelu siitä, millaiseen asiantuntemukseen/keihin asiantuntijoihin lehdet nojautuivat selostaessaan ydinvoimalaonnettomuutta kaikkine syineen ja seurauksineen.

Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitoksella tutkitaan kansalaismielipiteen kehitystä ensinnäkin heti onnettomuuden jälkeen ja pidemmän aikavälin kehityksenä eri väestöryhmissä.

Tampereen yliopiston ja Helsingin yliopiston yhteistyönä on tekeillä myös toimittajien haastattelu, jossa kysellään mm. toimittajien arvioita siitä, miten tietoa onnettomuuden tiimoilta oli saatavilla ja miten sitä käsiteltiin toimituksissa. Mahdollisesti toteutetaan myös osatutkimus aiheesta "Suomen kuva ulkomailla" riippuen siitä, miten tietoa tulee vastaavista Tshernobyl-tutkimuksista ulkomailla. Ainakin Ruotsissa on samanlainen tutkimus tekeillä.

Projektin raportti on määrä saada valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Mahdollista on, että tutkimus Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuuden tiedotusklemuroiden ympärillä jatkuu vielä ensi vuodenkin puolella.

Ilkka Timonen

Varttuneet tieteenharjoittajat

Suomen Akatemian Yhteiskuntatieteellinen toimikunta on myöntänyt varttuneiden tieteenharjoittajien apurahan seuraaville tiedotustutkijoille:

Prof. Kaarle Nordenstreng, TaY, 6 kk

Kansainvälisen viestinnän doktriinit

Prof. Osmo A. Wiio, HY, 6 kk

1. Uuden viestintäteknikan yhteiskunnalliset vaikutukset

2. Organisaatioviestinnän tutkimusmenetelmän (OCD) edelleen kehittäminen ja kansainvälinen vertailu

Lehdistöhistorioitsijoiden valinnat

Suomen lehdistöhistoriallisen yhdistyksen hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan keväällä 1986 yhdistyksen puheenjohtajaksi edelleen Lars Ladgrenin (os. Tullikirjurintie 4 J 28, 00750 Helsinki, puh. työ 90-160 4037, koti 90-367 584). Sihteerinä jatkaa Kyösti Lamminpää (os. Siltasaarenkatu 24 D 96, 00530 Helsinki, puh. työ 90-122 2019, koti 90-711 496). Muut hallituksen jäsenet (1986) ovat: Pirkko Leino-Kaukiainen (varapuheenjohtaja), Eeva-Liisa Aalto, Jukka-Pekka Pietiäinen, Raimo Salokangas, Marketta Takkala, Ari Uino ja Ulla-Stina Westman.

Norjan ja Tanskan tiedotustutkijakokoukset

Norjan tiedotustutkijoiden yhdistys (Norsk medieforskerlag) piti kevätkonferenssinsa maaliskuussa teemanaan humanistinen viestintävälinetutkimus. Konferenssissa pidettiin seuraavat esitelmät:

Søren Kjølrup: Humanistisk og samfunnsvitenskaplig mediaforskning i historisk og teoretisk perspektiv

Bjørn Sørensen: Filmvitenskap som humanistisk disiplin

Katherine Skretting: Norsk reklamefilms historie

Jostein Gripsrud: Dynastiet

Stig Kulset: NRKs valgnatt på TV

Astrid de Vibe: Triviallitteratur

Esitelmiä voi tiedustella NML:n puheenjohtajalta Birger Nymolta (Instittutt fro presseforskning, Box 1093 Blindern, Oslo 3, puh. 454 268).

Tanskan tiedotustutkijoiden (Samleslutningen af medieforskere i Danmark, SMID) 10-vuotisjuhlakokous pidetään 12-13 marraskuuta 1986 Fuglsøsså, lähellä Århusia. Teemana on TV-tarjonnan kansainvälistyminen Tanskasta katsottuna. Alustukset ovat:

Morten Giersing: Hovedtendenser i den internationale mediaudvikling og mulighederne for national og international regulering

Nicolas R. Garnham: Cultural nationalism and internationalism and the development of a world market in cultural commodities and services

Olav Harsløf: Internationalismen i Danmark som kulturradikal bevaegelse fra Brandes og til vore dage

Manuel Alvarado: Latest tendencies in international television production and the European market. Which kind of programmes will dominate future markets?

Preben Larsen og Frands Mortensen: Hvorfor vil vi gerne have danske TV-programmer? Hvad gør dem egentlig bedre, kulturpolitiske set?

Lisätietoja saa SMIDin puheenjohtajalta Ole Prehniltä (os. Aalborg Universitetscenter, Postboks 159, 9100 Aalborg, puh. 08-159 111/198). Ilmoittautuslomakkeen saa myös NORDICOMista, puh. 931-157 045.